

Camille Claudel,
Rodin i Clarà

Sr. Director:

L'escultora Camille Claudel (1864-1943), col·laboradora i musa d'Auguste Rodin i germana del poeta Paul Claudel, és notícia perquè l'Estat francès ha adquirit una important col·lecció d'obres seves. Diversos films li han estat dedicats, ja que la seva vida va ser un autèntic calvari. El 1910, se li va inundar el taller pel desbordament del Sena, fet que la contrarià fins al punt d'induir-la a destruir moltes de les seves escultures. Tot i trobar-se en plenes facultats intel·lectuals, va ser ingressada en un manicomí, la qual cosa va provocar una campanya de premsa contra el "segrest legal" imposit per la seva família. Indignat, Rodin va intentar –sense gaire sort– millorar-li la dissort, ja que la mare de l'escultora sempre va oposar-se que sortís del psiquiàtric. Finalment, ni la família, ni tan sols el seu germà Paul, van assistir al seu enterrament al cementiri de Montfavet, on el seu cos, al no ser reclamat pels seus pròxims, va ser transferit a la fossa comuna... Actualment, les seves obres són exhibides al Musée Camille Claudel a Nogent-sur-Seine, inaugurat el 2017. En contrast amb aquesta notícia, és oportú recordar que l'olotí Josep Clarà –considerat el màxim escultor del Noucentisme– també va ser col·laborador de

LA CARTA DEL DIA
Vint-i-vuit famílies catalanes enviades a l'edat de pedra

SR. DIRECTOR:

Parlem de Catalunya, un país modern, competitiu i situat en ple primer món. Som al segle XXI, concretament l'any 2018.

Un bloc de pisos de mitjà-alt estànding, amb veïns de tota mena. Viuen en l'anomenat bloc 28 famílies. Pares, mares, avis i fills de totes les edats, des de nadons fins a adolescents presumits.

Un determinat dia es produeix una avaria en el comptador de llum que subministra l'electricitat a les parts conjuntes de la comunitat de veïns. Afecta directament la il·luminació de l'escala, l'ascensor, les antenes de televisió i wifi i les bombes que subministren l'aigua als habitatges dels veïns.

Posats en contacte amb la companyia subministradora, aquesta avisa que canviarà l'artefacte. Això va ocórrer al gener del 2017.

Durant tot l'any 2017 i part del 2018 la companyia adueix que han vingut en tres ocasions però que no hi han pogut entrar ja que ningú els ha obert. Sempre han accedit a la cambra de comptadors amb les seves pròpies claus. També es justifiquen adduint que han enviat tres cartes a la comunitat, cartes que ningú

afirma haver rebut. Si el comptador està avariada, l'obligació de la companyia és simplement canviar-lo.

Però ves aquí que la normativa actual obliga a tancar el subministrament si en tres ocasions no han pogut accedir-hi. El subministrador decideix tallar la llum el dia 16 de gener i aquest cop curiosament sí que hi ha pogut accedir sense la presència de cap veí. Ens vam quedar sense llum. Els veïns no poden pujar en ascensor. Ni els avis, ni els nadons amb els cotxets, ni les mestresses de casa carregades de bosses de la compra. No es pot rebre cap tipus de mercaderia voluminosa. Diversos ancians no poden veure la seva família ja que no poden visitar-los. Pujar quatre pisos per les escales és per a ells un esforç sobrehumà.

Però el més salvatge (no tinc una altra paraula més adequada) és el tema de l'aigua. Les bombes elevadores no funcionen i tot el bloc es queda sense subministrament domèstic. Els veïns han d'espavilar-se per aconseguir aigua per als usos més urgents. Els nens, sobretot els petits, són els més perjudicats. Cal tenir també en compte que a causa del tall sense avís, ningú disposava de reserves, ni tan sols per als inodors.

El més curiós és que a data d'avui (en què, per cert, acaben de reiniciar el subministrament) no sabem ni qui va tallar el subministrament, ja que el comptador va restar al seu lloc, simplement van tallar la llum (crec que això ho podem titllar de mala llet, només per ser benparlats). Tots els esforços realitzats amb mires a resoldre el problema s'han estavellat contra un immens mur d'incompetències a tots els nivells i el més graciós és que, al final, l'empresa que havia de recuperar la llum era de Sevilla! Posats en contacte amb ella, el seu tracte va ser molt vexatori i desconsiderat, ens van tractar com el que som per a ells: clients, sense cap dret al subministrament elèctric. A què es deu aquest tracte? Potser hauríem de pensar sense caure en els lògics i tòpics factors territorials. O sí?

Afortunadament, dijous 25 a les 12 hores es va restablir el servei. Al·leluia! Havien passat deu dies, en una Catalunya en plena Unió Europea. Durant aquests dies vam poder tornar a dos moments de la nostra passada història. A quan els humans vivíem en coves i quan en les institucions burocràtiques regnava el "torni vostè demà".

COMUNITAT DE VEÏNS EDIFICI BELLAVISTA DE LES BORGES BLANQUES

Rodin, però malauradament la seva casa taller ubicada en una torre de Sarrià –donada *gratis et amore* a la ciutat de Barcelona com a seu permanent del

Museu Clarà –va ser liquidada pels manaires de l'ajuntament de Barcelona, que tot i les protestes de les entitats culturals es van negar a reobrir-lo i el

van adaptar a cuitacorrens com a biblioteca de barri, que va ser inaugurada –enmig de les protestes dels indignats ciutadans que s'hi van congregar–

pel regidor de Cultura Ferran Mascarell. El desgavell cultural de la ciutat de Barcelona és dels que fan època...

JORDI PAUSAS

Envieu la vostra carta a cercle@segre.com. Una selecció més àmplia podeu trobar-la a SEGRE.com

COL·LABORACIÓ

'Arquitectures desaparegudes' al Col·legi d'Arquitectes

VÍCTOR PÉREZ-PALLARÈS I LUQUE

PRESIDENT DE LA DEMARCACIÓ DE LLEIDA DEL COL·LEGI D'ARQUITECTES DE CATALUNYA

FINS AL proper 14 de febrer es pot visitar al vestíbul de l'edifici de la Demarcació de Lleida del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (COAC) l'exposició que porta per títol *Arquitectures desaparegudes*, amb material que pertany al fons documental de l'Arxiu Històric del COAC dipositat en totes les seves seus.

Es tracta d'una mostra formada per plànols originals i fotografies de l'època d'un conjunt d'obres que actualment ja no existeixen, o bé han sofert una transformació molt considerable, situades en diferents punts del territori.

Pel que fa a la ciutat de Lleida, s'exposa documentació ori-

ginal del Liceu Escolar (1912), l'Hotel Pal·las (1915) i l'Escorxador (1915), totes tres obres de l'arquitecte Francesc de P. Morera i Gatell, i també del cine Fèmina, obra de l'arquitecte Lluís Domènech i Torres de l'any 1948.

Entre els edificis transformats, podrem contemplar la casa Bau de Tortosa i el sanatori de la Savinosa de Tarragona. I entre els edificis o intervencions que ja han desaparegut, la Sala Athenea de Girona, la Casa Gibert de Barcelona (origen, en part, de la plaça Catalunya), els apartaments a les golfes de la Pedrera de l'any 1953, de l'arquitecte F.J. Barba Corsini o l'ampliació de la tribuna del

camp de l'Espanyol a Sarrià de l'any 1954, de l'arquitecte Josep Soteras Mauri.

La mostra té la voluntat de posar en valor l'arquitectura i el patrimoni arquitectònic com a testimoni material de les circumstàncies socials i històriques de la seva època, perquè contribueix a explicar-nos què succeïa en aquell àmbit en el moment en què es produïen els documents.

Tanmateix, ens transmet el dinamisme i la transformació de les ciutats que, amb l'excepció dels béns històrics protegits, es van adaptant als usos i les necessitats de cada moment, com un ésser viu. En ocasions, amb intervencions valentes, amb llenguatges, expressivitat i tècniques sovint incompreses inicialment, però que la societat acaba per fer-se seves quan aquestes aporten qualitat arquitectònica i

millores en benefici de la col·lectivitat. Cal, doncs, posar en relleu l'arquitectura moderna i contemporània no catalogada i, més enllà de les grans obres històriques, donar visibilitat i reconeixement al patrimoni més singular i modern, i que la ciutadania se'l faci seu.

Aquesta exposició és un dels instruments de divulgació del fons que conté l'Arxiu Històric del COAC, i constitueix un exemple del ric patrimoni documental que custodia la institució, que ara surt temporalment de l'Arxiu per donar-se a conèixer. Ajuda a fer comprendre la seva importància, amb contínues donacions de valuosa documentació, així com la necessitat de mantenir-lo i potenciar-lo.

Sens dubte, aquesta mostra és un primer pas per a la dinamització i difusió cultural de l'Arxiu Històric. Però cal fer-ne d'altres: jornades, conferències, col·loquis, itineraris, visites comentades, publicacions... i convertir-lo en un veritable servei educatiu aglutinador d'activitats culturals que puguin arribar a tota

la ciutadania i actuar com un motor d'iniciatives, de tal forma que s'ampliï la seva utilitat.

En conseqüència, exposicions com aquesta no haurien de convertir-se en un fet aïllat sense continuïtat. Cal programar-ne de forma temporal i, sobretot, cal planificar aquesta activitat didàctica i cultural paral·lela a la qual m'he referit abans, relacionada amb el material que s'hi exposa.

Des de la Demarcació de Lleida del COAC continuarem treballant per impulsar que la nostra institució destini els recursos necessaris per fer-ho possible, tot i ser conscients de les dificultats provocades per la complexa situació social i econòmica dels darrers anys.

Davant d'aquestes dificultats, però, iniciatives com aquesta exposició, les col·laboracions de l'Arxiu Històric amb altres institucions, l'esforç per a la continuada catalogació i digitalització de fons documentals d'arquitectes o l'interessant perfil d'Instagram *coacarxiu*, endegat ara fa justament dos anys, tenen doble mèrit.